

Szajkó Cintia

ROMA NŐK A SIKER ÚTJÁN

Kulcsszavak: egyenjogúság, etnosztereotípiá, társadalmi mobilitás

Előadásomban a női egyenjogúság témájával foglalkozó kutatásomat mutatom be. A női emancipáció kérdéséhez kapcsolódva, a roma/cigány nők csoportján belül az értelmiségi, az oktatás és a munka világában sikereket elérő nőket vizsgálom.

Nőként, cigány nőként, értelmiségi cigány nőként azt gondolom ugyanis, hogy ezzel a témával keveset foglalkoznak. A nők, különösen a roma/cigány nők alulreprezentáltak csoportként jelennek meg a társadalomban, Európa-szerte. Halmozottan hátrányos helyzetűnek számítanak. A mai magyar társadalomban nagyon nehéz elismerést kivívni azoknak, akik egy hátrányos helyzetű, esetlegesen kirekesztett társadalmi csoport tagjai, egy nőnek pedig még inkább. Ezt az eleve meglévő hátrányt pedig tetőzi, ha az elismerésre, sikerre vágyó egyén a női mivoltán túl még roma/cigány származású is. A szó szoros értelmében vett halmozottan hátrányos helyzet sújtja tehát a roma/cigány származású lányokat, nőket. Nemi hovatartozásuk eleve elrendelt társadalmi pozicionálással párosul az élet minden területén, etnikai és nemi hovatartozásuk miatt pedig előítéletekkel szembesülnek. Családban betöltött szerepük, státuszuk egyenlőtlen, a férfiakéhoz képest alacsonyabb. A legtöbb roma/cigány családban a tradicionális női szerep a domináns, ami a nők helyét a családi tűzhely mellett jelöli ki, és ezért a továbbtanulásukat nem tartja szükségesnek.

Mindezek ellenére az elmúlt 30 évben a roma/cigány nők egyre sikeresebbek az oktatási rendszerben, és egyre többen vállalnak közéleti-politikai szerepet is Európa szinte minden országában. Örömteli fejlemény, hogy lassan, de hazánkban is elkezdődött a változás. Kutatásomban tíz nő életét, sikerfaktoraikat vizsgáltam. A kutatás során készített interjúk segítségével szeretném bemutatni azt a pozitív folyamatot, amely szemlélteti, hogy Magyarországon is kezdetét vette a roma/cigány nők emancipációja. Arra szeretnék rávilágítani, hogyan tudják, tudták többek között az interjúalanyaim is érvényesíteni a tanuláshoz való jogukat. Az általam vizsgált nők, sikeres iskolai pályafutásuknak köszönhetően, a halmozottan hátrányos helyzetből egészen a diplomáig jutottak el. Ezek a nők a roma közösségek számára mintaadók, példaképek lehetnek. Az előadásomban bemutatásra kerülő élettörténeteik mindenki számára járható utakat mutatnak be a tanulás és a munka világában, és eloszlatják azt az évezredes etnosztereotípiát, hogy a cigány nőknek a konyhában a helyük.
